

CATECHISMUS ZONDAG 8

Ds. D. Chr. Overduin

14 februari 1988

Catechismus zondag 8

Schriftlezing : Markus 1 : 1 - 11

Zingen : Psalm 33 : 1
33 : 3
33 : 6,7
33 : 11

De 8e Zondag.

VRAAG 24: Hoe worden deze artikelen gedeeld?

ANTWOORD: In drie delen. Het eerste is van God den Vader en onze schepping. Het andere, van God den Zoon en onze verlossing. Het derde, van God den Heiligen Geest en onze heiligmaking.

VRAAG 25: Aangezien er maar één enig Goddelijk Wezen is, waarom noemt gij den Vader, den Zoon en den Heilige Geest?

ANTWOORD: Omdat God zich alzo in zijn Woord geopenbaard heeft, dat deze drie onderscheiden Personen de enige, waarachtige en eeuwige God zijn.

CATECHISMUS ZONDAG 8

THEMA: HET WARE GELOOF

DE DRIEHEID IN DE EENHEID EN DE EENHEID IN DE DRIEHEID

Dit, of deze zondag-afdeling, zondag 8, die komt op ons - ik zeg dat er expres bij - wel wat moeilijk en moeizaam over in vergelijking met wat eraan vooraf ging, over dat ware geloof en wat nodig is te geloven, en de samenvatting van het geloof in de 12 artikelen. Dan maakt dat toch een beetje de indruk van, ja..... Ik denk dat ik het moderne levensgevoel van de mens het best weer kan geven door hem te laten zeggen: "Moet dat nu allemaal zo, is dat nu nodig?"

Moeten we daar onze tijd aan spenderen?

Want dat weten wij toch niet, dat kunnen wij toch niet begrijpen. Ja, daar ga je toch ook niet met iemand over praten.

Als je met iemand over het geloof of over het Evangelie praat, dan wordt er over de Heere Jezus Christus gesproken, Zijn komst in deze wereld. Maar dan ga je toch niet over een onderwerp praten als de Drieëenheid, Drie en toch Eén, Eén en toch Drie.

Dan maakt dat inderdaad een wat leerstellige, misschien komt het zelfs over als een beetje een dorre, beschrijving, zondag-afdeling. En al durven de meesten dat niet te zeggen, het is echt niet alleen iets van vandaag, maar dat was 30, 40 jaar geleden denk ik ook wel, in een iets andere mate misschien, maar toch ook wel een beetje.....: "Zondag 8. Hoe worden die artikelen verdeeld?"

Dan krijg je die trits van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Ja, wat moet je daar eigenlijk van zeggen?

Ja, de dominee begrijpt het ook niet. En daar heb je gelijk in.

En Augustinus begreep het niet, en wie heeft het nu ooit wel begrepen wat dat nu precies betekent? Drie en toch Eén, Eén en toch Drie?

Een woord 'Drieëenheid' wat in de Bijbel niet voorkomt. In het Nieuwe Testament niet en in het Oude Testament niet. Net zomin als het woord 'Personen' van God gebruikt wordt. En zo zijn er meer woorden in de Christelijke kerk die al eeuwen lang gangbaar zijn, die je niet rechtstreeks in de Bijbel kunt vinden. En sommige mensen zeggen: ja

CATECHISMUS ZONDAG 8

kijk, woorden die je niet rechtstreeks in de Bijbel kunt vinden, die kun je dan maar beter niet gebruiken. Daar kun je dan maar beter anders over praten en doen, want alleen wat in de Bijbel staat dat is waar. Daar kun je van op aan, dat is geïnspireerd.

Dat merk je ook, dat het altijd toch wel wat meer inspanning kost - daar kan ik goed inkomen - als het op de catechisatie gaat over de lesjes van het Wezen van God, van de Personen. En als je dan nog verder gaat, meestal doen we dat niet al te ver, over de eigenschappen, de Wezens-eigenschappen, de Persoons-eigenschappen, zoals wij dat vroeger leerden, dan wordt er weleens een zucht geslaakt. En inderdaad, ik geloof dat wij te ver kunnen gaan in het rubriceren van allerlei afleidingen.

Maar nu moet je de andere kant eens nemen.

Nu moet je het eens even zo nemen dat je zegt: Kijk, het ging over het geloof, het ware geloof.

Uiteindelijk is het ware geloof, het geloof in God. Het is uitgebreid, maar dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de Ene en waarachtige God, en Jezus Christus Die Gij gezonden hebt, dus.... Maar houdt dat nu eens even vast.

Dat is dus geloof, op zijn kortst gezegd, in God. Niet in een verkeerde, in een valse god, maar wij bedoelen daarmee, Die God Die Zichzelf heeft geopenbaard door Zijn bijzondere openbaring in Zijn Woord. Als je dat nu voor ogen houdt, dan mag het geen onverschillige zaak zijn. Om te zien: Wat zegt de Schrift van Die God. Ook al gebruikt dan de Schrift het woord 'Drieëenheid' niet, en het woord 'Personen' niet voor God.

Maar wat zegt de Schrift dan wel?

Als Hij dan toch tenslotte de inhoud is van het geloof, de kern, dan kun je niet zeggen: Ja, laten we daar nu maar niet over praten. Want dan kan het best zijn dat ik Allah bedoel, en jullie bedoelen Boeddha en een derde bedoeld wat anders.

Kijk, de mens van nu heeft niet altijd in de gaten dat dit vrucht is van een worsteling met allerlei dwalingen en dwaalleraars uit de eerste eeuwen van de Christelijke kerk. Wij hebben, als het ware, nu - vergeef me dat ik het zo zeg - een gespreid bedje voor ons.

Wij hebben nu één van de oecumenische symbolen genoemd, de 12 artikelen, waar we ook mee bezig zijn. Dan heb je nog de belijdenis van Nicea en de belijdenis van Athanasius. Ook twee oecumenische symbolen die onze kerken in gemeenschap met veel andere kerken op de wereld hebben aanvaard.

Maar, die belijdenissen die gaan juist dáár over. Over de zaken die nu aan de orde zijn. En daarachter gaat dan ook een verwoede strijd schuil tegen allerlei misvattingen die er omtrent God en het Woord gekomen zijn. Zodoende voel je ook aan, het is niet zo simpel zoals sommige Biblicisten zeggen, die zich dan, zeggen ze, alleen maar uitsluitend aan de Bijbel willen houden en verder geen één formulier, geen belijdenisgeschrift, allemaal mensenwerk. Dat zijn allemaal hekjes die wij hebben opgericht, daar hebben wij niets mee te maken. Wij moeten weer terug naar de eenvoudige Bijbel. En, ook de Catechismus, dat zijn ónze geschriften, en de 5 artikelen en de geloofsbelijdenis, de 37 artikelen, wat heb je daar nu aan?

Dat Biblicistisch denken is vaak ook erg simplistisch.

Want meestal ontdek je al heel gauw dat men die Bijbel waarvan men zegt: Ja, dat is toch zo eenvoudig, dat kun je toch zo lezen, dat men er zulke draaien aan geeft, en op zulke vreemde manieren die Bijbel uitlegt, dat het geen wonder is dat men een hekel

CATECHISMUS ZONDAG 8

heeft aan de Catechismus en aan de belijdenisgeschriften, want er klopt niets van. Er heerst echt dan zo'n soort principe: iedereen op zijne wijs. En daar vandaan komt dan ook het praten van: Ja, jij zegt dat nu wel zo, en jullie zeggen dat zo, maar ja, er zijn toch duizenden mensen die leggen de Bijbel heel anders uit. Die zeggen ook dat ze gelijk hebben.

Dat vind ik vreselijk moeilijk te hanteren als mensen zo denken. Ik wil daar namelijk nooit aan.

Ik weet dat wij in ons kennen zéér ten dele zijn. Maar je kunt toch niet als uitgangspunt nemen dat je zegt: Ja, de paus kan ook wel gelijk hebben, en Jehovah's Getuigen die kunnen ook wel gelijk hebben. Misschien hebben wij ook wel gelijk, ik weet het niet.

Maar dat is toch geen standpunt?

Dat is toch niet het standpunt van de heilige Schrift, zoals ze Zichzelf uitlegt? Al wat te voren geschreven is tot onze lering.

En weet je wat nu het typische is?

Je kan natuurlijk aanvankelijk wel eens wat hebben dat je denkt: Ja, al die formulieren. Totdat je erachter komt wat een rijkdom daar eigenlijk in verborgen ligt. En dat zelfs, als je zelfstandig probeert te denken, met andere woorden, je gaat niet eerst lezen wat de Catechismus zegt, of wat de 37 artikelen zeggen, dan zou het best eens kunnen wezen dat je zegt: hé, nu kom ik op dat punt uit waar onze vaders ook uitgekomen zijn. Waar de kerk uitgekomen is, en dat je toch voorzichtiger wordt. Want het lijkt vaak alsof mensen heel nederig zijn die zo praten van, de Bijbel dat is genoeg, verder moet je niet..... Maar er zit vaak zo'n verschrikkelijke hoogmoed achter. Er zit vaak zo'n sterk individualistische trek in. Alsof wij kunnen negeren die twintig eeuwen geschiedenis van Gods kerk, van de verlichting van de Heilige Geest die de Heere aan de vaders heeft gegeven. "Dat hebben wij niet nodig, wij beginnen zo rechtstreeks uit onszelf, geef maar een Bijbel dan zal ik het je wel zeggen."

Ik heb genoegzaam benadrukt dat ik persoonlijk met de dogmatiek meer dan eens vastgelopen ben, en dat had ik hard nodig, en dat heb ik hard nodig. Doordat er iets inzat van het willen omvatten in één conceptie van de openbaring van God in een leer. En dat heeft de Heere God me ook laten zien, daar zou je je verstand bij verliezen. Dat kan niet - GOD! En dat is ook zo nuttig - vergeef me dat ik het zo nu en dan weer eens ter sprake breng - om die les te leren dat God de gans Andere is.

De wijze mens hééft Hem niet, maar ook de zogenaamd simpele ziel die moet niet denken dat hij God hééft.

God is Die gans Andere, die heel ons bevattingsvermogen te boven gaat.

Nu kun je zeggen: Nou ja, goed, daar ben ik het mee eens. Waarom dan over de Drieheid in de Eenheid en de Eenheid in de Drieheid?

Kunnen we dat dan niet overslaan?

Dan moet ik zeggen, wij kunnen dat niet overslaan. Want, al staan de woorden die in onze vraag en antwoord gebruikt worden niet allemaal in de Bijbel, wat die woorden proberen te zeggen en aan te duiden, dat staat wél in de Bijbel.

Dus deze middag moet je alstublieft niet beschouwen alsof de Heere God, met eerbied gesproken, onder het ontleedmes van de menselijke rede eens even ontleed wordt. Dat zij verre van ons!

Maar ik probeer, en dat is uiteraard héél zwak, enkele lijnen te noemen uit het Woord

CATECHISMUS ZONDAG 8

van God, wat God wél heeft geopenbaard.

Wat Hij wel heeft laten weten omtrent de Drieheid en de Eenheid.

De vraag luidt, die eerste vraag: Hoe worden deze artikelen gedeeld?

In drie delen, dat spreekt voor zichzelf, dacht ik.

Want we hebben vanmiddag nog horen voorlezen:

- 'Het begint met het geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper van de hemel en de aarde'.
- Dan krijg je: 'en in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon', dat loopt door tot: 'Vanwaar Hij komen zal om te oordelen, de levenden en de doden',
- en dan het slot gaat over 'de Heilige Geest en het werk van de Heilige Geest. De kerk, de gemeenschap, enzovoorts. De weldaden van Christus die ook door de Heilige Geest worden gegeven, uitgewerkt in de harten van mensenkinderen'.

Nu dan, die drie delen, dacht ik, spreken wel voor zichzelf.

Je kunt die drie delen niet uit elkaar trekken.

Je kunt dat moeilijk wijsgerig benaderen.

Ik heb eens een keer in een korte opening van één of ander dispuutgezelschap, op verzoek gesproken over die eerste twee artikelen. Over het geloof in God de Vader en de Zoon. Maar toen heb ik, dat kan ik me toch nog wel herinneren, sterk de nadruk gelegd op: Dat wij van die Vader niets kunnen weten buiten de Zoon.

Je moet hier dus niet speculatief gaan beginnen met een kennis van God in het algemeen waar we Christus niet voor nodig hebben - want er staat in de belijdenis eerst: Ik geloof in die almachtige God de Vader, de Schepper van de hemel en de aarde - alsof dat een soort oer-geloof is wat een heiden ook kan hebben. Die ook in die massieve almachtige God de Vader geloofd. Maar hij kent Christus niet, dat moet er dan nog bij komen. En dat is dan nog niet genoeg, want dan moet hij het nog toegepast krijgen in zijn hart, dat hij persoonlijk dat gelooft door de Heilige Geest. Kijk, je moet als het ware van dit vooroordeel uitgaan, als het gaat over God de Vader, het eerste is van God de Vader en onze schepping, dat daaromtrent beleden wordt, maar dat wij dat weten door de openbaring van God in Christus. Dat wij dat weten door de bijzondere openbaring van God in het Woord.

Anders krijg je die toestand, waar - misschien een beetje overdreven - Barth zich fel tegen heeft verzet. Dan krijg je die ontwikkeling van een natuurlijke theologie. Dan krijg je die ontwikkeling van, ja, ieder heeft het over de Algoede en over het Opperwezen, en, nou ja, alles.....

Je hebt een tijd gehad dat ook in ons land, je kunt er overal over lezen als ze weer een expeditie tegen Indië hadden gedaan: Nou ja, het Opperwezen had gunstig ons geholpen en noem maar op. En toch was het een soort theologie, een natuur-theologie ergens, de dood voor de kerk. Dat uitmondde in allerlei dwalingen en vage opmerkingen over God. Die ook totaal niets te betekenen hadden, verkijk je daar niet op. Op die 19e of 18e eeuw. Waarbij elk dingetje met een godsdienstig sausje was overgoten. De algehele gezindheid in die tijd was zo ontzettend rationeel, het denken van de mens. Het hoorde, zou je zeggen, bij je opvoeding, dat je natuurlijk in het Opperwezen

CATECHISMUS ZONDAG 8

geloofde. Maar er zat geen bodem in. Er zat niet in: O God wees mij zondaar genadig, in het algemeen dan. Natuurlijk had je toen ook de kerk, had je ook kinderen des Heeren. Maar in allerlei dingen in de vorm van Bijbelvertalingen, in de vorm van evangelisatie, in de vorm van verenigingen tot heil van het volk. Daar kwam je vaak dat in tegen, dat algemene Godsbegrip, van dat Opperwezen en die Algoede die de bloemetjes laat bloeien, en die de regen over ons heenbrengt, en die het....., ja, we krijgen wel eens rampen ook, maar goed, daar zal ook wel weer een bedoeling achter zitten. Tegelijkertijd stonden ze op de preekstoel te verkondigen dat Jezus Christus niet was opgestaan uit de doden, lichamelijk, en dat Hij niet de Zoon van God was, enzovoorts, enzovoorts.

Het mondt overal in uit!

Als er daarom sprake is van God de Vader en onze schepping, dan begrijp je zelf wel - of begrijpen, ik hoop dat je het aanvaard - dat kun je niet losmaken van het geheel.

Dat kun je niet losmaken van Christus en van de Heilige Geest.

Ik zou persoonlijk nog verder willen gaan: Dat kun je niet losmaken van de verlossing. De schepping staat niet als een gegeven op z'ich. Als een object voor onze studie. Voor fundamentalisten en andere mensen, creationisten of evolutionisten, al die mensen die die schepping als een object, al of niet gepaard met het geloof in de Vader..... Dat kan, dacht ik, niet!

Dat kan niet!

Waarom niet?

Omdat de openbaring van de schepping werd gegeven aan Mozes de knecht Gods. "En Mozes", zegt Jezus, "heeft van MIJ geschreven".

Daarom moeten wij de héle Bijbel, van Genesis 1 tot Openbaring 22, zien in het raam van Gods openbaring in Christus Jezus. Van schepping en her-schepping. En dan weet ik wel, er komen gelijk natuurlijk, vooral bij de theologen, een heleboel protesten, of dan ben je dit of je bent dat. Maar ik kan niet tot een andere conclusie komen!

Als wij belijden: het eerste is van God de Vader en onze schepping, ja, hoe kom je daar aan? Hoe kom je daar aan? Waar staat dat? Heb je die God en Vader bewonderd? Of is dat dat Opperwezen, waar de mensen het vroeger ook zo druk..... Die ze voor elk karretje spanden waar het bij uitkwam, en waar je het Opperwezen voor kon gebruiken.

Is het niet wonderbaarlijk dat die God Zich als Vader heeft geopenbaard? Niet alleen in schepping, maar in Christus Jezus, door Wien alle dingen zijn? Anders zitten we niet meer in de Christelijke kerk. De kerk is Christelijk als het goed is. Maar de kerk kun je niet bepalen tot een leer van God in het algemeen.

Voor mij is dat een machtige, grote troost, die je niet altijd bewust ervaart, maar soms mag ervaren om de ene lijn, de ene adem van het hele Woord te voelen blazen. Van Genesis tot Openbaringen. Van die Drieëenige God. Van het Woord dat vlees geworden is en onder ons heeft gewoond.

Nu, het eerste, staat er, is van God de Vader en onze schepping.

Waarom?

Waarom staat dat expres?

Ja, staat dat nu expresselijk in de Bijbel, dat de Vader de Schepper is?

Jawel, al is die Vadernaam niet zoveel gebruikt, maar wordt er ook vaak 'God' gezegd in

CATECHISMUS ZONDAG 8

het Oude Testament, toch merken wij dat in het Woord daar de Vader aangemerkt wordt. Ik heb niet voor niets gebeden dat de Heere je besture, want je zegt het vaak zo menselijk verkeerd. Maar mag ik het nu eens zo zeggen, dat de Vader het Goddelijk initiatief heeft. "Uit Wien alle dingen zijn". Hij bestaat, zoals de oude kerk zei, puur van Zichzelf. Van Hem wordt gesproken, zonder nadere toevoegingen. Hij heeft het leven in Zichzelf.

Is dat dan apart?

Dat is onbevattelijk.

Van de Zoon lezen wij, dat Hij van eeuwigheid is gegeneerd, door de Vader. En van eeuwigheid gegeneerd betekent niet gemáákt, maar dat Zijn bestáánswijze, als het ware, is: 'altijd uit de Vader uitkomen!' Dat is Zijn personele eigenschap. En de Vader heeft die Zoon ook gegeven het leven te hebben in Zichzelf.

Nu moet je niet als de Jehovah's Getuigen gelijk beginnen: Nou, daar heb je het al. Als er sprake is van Vader en van Zoon dan begrijp je toch wel dat de Zoon niet even oud kan zijn als de Vader? Een zoon is toch nooit even oud als zijn vader? Dan zit weer juist dat verstandelijk verdorven denken ons in de weg. Want wij hebben het over dingen niet uit óns leven gegrepen. Dan is het simpel en logisch. Dat een vader eerder is dan zijn zoon. Uiteraard. Maar daar gaat het niet over. Wij hebben het over die volzalige Eenheid, die geen sterveling kan bevatten. Maar die in het Woord bepaálde dingen laat zien: Dat die Vader werkt door Zijn Zoon. In die lijn..... Ik zeg wel eens tegen de catechisanten ook: Je kunt natuurlijk, net als de Jehovah's Getuigen, een heleboel teksten uit je hoofd leren. Op zijn tijd is dat nuttig, een stukje parate kennis is nuttig. Maar het is groter als wij de lijn van het Woord van God mogen vinden. In het Oude en in het Nieuwe Testament. De lijn die er door loopt. Want ze vangen je op een woord, die Jehovah's Getuigen bijvoorbeeld. Ze zeggen, ja, er staat toch dat Hij het Begin is? Dat Christus het Begin van de schepping Gods is? Dan klampen ze zich vast aan dat woordje 'begin'. Met andere woorden, de Vader, Jehovah, die heeft Christus, die heeft de Zoon het eerst geschapen. Voor Hij de hemel en de aarde schiep, heeft Hij de Zoon geschapen. Vandaar dat de Zoon zo belangrijk is dat we er niet omheen kunnen. Zo praten ze, op dat woordje. Hij is het Begin der schepping Gods.

Maar als je nu door gaat denken, voel je dan ook niet aan dat als je op díé manier de Schrift gaat gebruiken dan kom je nergens terecht. Dat is geen Schrift-gebruik op de goede manier. Want als de apostel wil vaststellen dat van al het geschapene Jezus Christus, als het ware, DE MIDDELAAR is, dat de Vader ALLES door Hem gemaakt heeft, die lijn kun je wel vinden. In het Nieuwe Testament. Denk aan de Kolossensen-brief waar de kosmische betekenis, de alles overtreffende betekenis van Jezus Christus, van de Zoon, ons voorgehouden wordt door de apostel. Denk aan het Johannes-Evangelie. Die lijn kun je duidelijk volgen.

Maar om dan zo'n tekst, om daar je mond dan mee..... "Hij is het begin der schepping Gods". Dus, Hij is niet van eeuwigheid, Hij is niet God gelijk, Hij is niet van hetzelfde Wezen als God. Dat is een rare manier van argumenteren, een rare manier van opvatten van de heilige Schrift.

Nu, in de lijn van het Woord van God, waarin de Heere Zich openbaart als de Schepper van alle dingen. De Schepper van de einden der aarde, die niet moede nog mat wordt. Voel je nu niet aan dat al die gegevens ons brengen bij de Vader die bestaat van

CATECHISMUS ZONDAG 8

Zichzelf en door Zichzelf. En dat Hij, nogmaals met eerbied, het Initiatief is. "Uit Wien alle dingen zijn". En dat Hij, als het ware, de Gedachte is, ja Hij is niet hetzelfde als de gedachte, maar dat ze bij Hem vandaan komt, om een wereld tot aanzijn te roepen, een schepping, een kosmos, met alles wat er op en er aan is, met al zijn vergankelijkheden, met al dat grote procesmatige wat wij ook zien, van sterren die sterven en sterren die geboren worden, van alles wat wij niet kunnen bevatten, waarbij wij ons voelen verschrompelen als nietige mensenkinderen. Maar dat Eén, die almachtige God de Vader, dat Hij de Schepper is.

En weet je wat nu het mooie is? Dat ons Christelijk Apostolicum dat die niet zo blijft ronddwalen in het heelal. En bij die vragen van: Zouden er nog meer aardes zijn onder die miljarden sterren en sterrenstelsels? Zouden er misschien nog meer vormen van leven door God geschapen zijn? Maar dit is nu zo mooi, dat die Catechismus zegt: Het eerste is van God de Vader en onze schepping. Onze schepping. De Heere heeft ons gemaakt en niet wij. Door het Woord des Heeren zijn de hemelen gemaakt en door de Geest Zijns monds al hun heir.

De Vader.

Waarom heet Hij Vader?

Niet omdat wij op aarde ook vaders hebben. Daarom niet. Nee, je zou het eerder om moeten draaien. Voor er hier op aarde een vader was, was daar een Vader in de eeuwigheid. Ons vaderschap zou je hóóguut een zwakke afspiegeling kunnen noemen. "Ben Ik een Vader, waar is Mijn eer?", zegt God. En Hij kastijdt een iegelijk zoon die Hij liefheeft. We hebben onze aardse vaders tot kastijders gehad, hoeveel te meer die hemelse Vader? Als Hij ons kastijdt tot ons bestwil.

Dus, God de Vader en onze schepping houdt eigenlijk in het wonder dat ik niet op de één of andere manier uit een alge, of uit een één-cellig wezentje, of één of ander amfibie ontwikkelt ben tot wat ik nu ben. Helemaal niet! Maar het belijdt te geloven dat God de Schepper is. Die niet een klok heeft opgedraaid of een stofwolk in het heelal heeft gegooid die dan maar verder autonoom tot ontwikkeling is gekomen door een of andere ontploffing. Nee! Maar Door die Goddelijke Ordener, die Goddelijke gedachte, dat Goddelijk scheppend spreken van God. Hij is mijn Schepper.

Daar moet je niet gering over denken, uiteraard, want dat betekent, geliefde gemeente, dat, je kan dat wel willen, maar we blijven schepselen, niet autonomen. We blijven schepselen. En we blijven schepselen die door God geschapen zijn. Wat er van geworden is dat is even vers twee, wat wij er van gemaakt hebben. Maar dat zijn we. Dat is een onuitsprekelijke gedachte. Je hoeft niet te denken dat je ergens tussen die miljarden melkwegen inzwerft, zonder meer, maar dat God uw Schepper is. Die op de zesde dag de mens heeft geschapen uit het stof van de aarde. En hem een levende geest heeft ingeblazen, een adem des levens, zodat hij tot een levend wezen werd. Dat is God, God de Vader. Hoeveel te meer als wij nu weten dat die Goddelijke Vader alles gemaakt heeft door Christus, door de Zoon. Want zonder de Zoon is er niets gemaakt dat gemaakt is.

Niet alleen op Golgotha, maar ook in de beginne.

"In de beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God. Dit was in de beginne bij God. Door Hetzelve zijn alle dingen gemaakt, en zonder dat

CATECHISMUS ZONDAG 8

Woord is geen ding gemaakt dat gemaakt is. In Dezelve was het leven, en het leven was het Licht der mensen. En het Licht schijnt in de duisternis, maar de duisternis heeft het niet begrepen."

Voel je iets aan, God de Vader en onze schepping, mijn schepping. Ik heb met God te maken. Wat ik ook denk of begeer, hoe God-loos ik ook ben, niemand kan die Oorsprong weg maken. God, die mij het leven gaf, en die mij heeft gemaakt.

Dit moet je ook bedenken tegenover de diep tragisch, weemoedige gedachte van: Ik ben ik, en ik heb niets en als ik sterf is alles voorbij. Dat wanhopige. Wij hebben te maken met God. Geen enkel leven hoe zinloos ook, is zonder zin. Wij noemen iets zinloos, maar wij zijn mensen, schepselen, leem in de handen van de Pottenbakker. Laat dan deze gedachte ons een steun mogen zijn door de genade van de Heere Jezus Christus in de werking van de Heilige Geest, tegen die nihilistische geest die steeds duidelijker naar voren treedt, overal. Ik kan het zo goed begrijpen, die geest. Vanuit Adam kan ik het zo goed begrijpen. Hij leeft hier. Dat je aan jezelf genoeg hebt, en je komt aan jezelf eeuwig tekort. Of die doffe berusting van mensen die het niet meer zien zitten. Die zouden zeggen: Ja, als ik nog aan een rechter zou geloven, dat zou ik beter vinden dan aan niets te geloven, want in niets, nou, dat vind ik verschrikkelijk. Dat is erger dan de dood, erger dan de hel.

Dat dit dan een stukje mag zijn tegen die duivelse macht die in ons Adams-kinderen werkzaam is, om ons te richten, als het ware, op onszelf. Dat WIJ het doeleinde zelf zijn. Dat WIJ het moeten maken, en dat WIJ op de een of andere manier tot een zin moeten komen, hoe die dan ook uitvalt. Maar waarbij je toch terug geworpen wordt op dat ene akelige planeetje in dat koude heelal, en waar je gek van zou worden, als je er aanleg voor hebt, van alles!

Laat dit dan iets zijn, al kun je het niet onder woorden brengen misschien, diep in je hart, o, hoe donker de weg, hoe vreemd, hoe ik ook moet concluderen dat ik niets weet, ik ben van gisteren, al voorbij, maar..... God! God! Of ik het er mee eens ben of niet mee eens ben, vers twee, God! Wij zijn er nog niet.

Wij kunnen heel wat hier van ons nihilisme kwijt, in een God-vergetende tijd. Daar kun je heel wat van kwijt zonder dat er wat gebeurt. De mens. De mens die zelfs zegt dat hij het wel zou willen, maar hij kan er niet meer in geloven, in die God. De mens die juist in zijn wanhopigheid en soms in zijn bruutheid zegt: "Nee, God de Vader en onze schepping." Hij weet het niet.

Een poos terug zat ik nog met aandacht een stukje te lezen, een ingezonden stukje in de Gooi- en Eemlander, van die man, die erover schrijft, en nu nergens meer in gelooft. Maar hij schrijft erbij: Ik zou het wel willen, maar wie kan mij dan eens overtuigen, want ja.....! Daar zie je de mens. In zijn ontkenning is hij nog mens. Soms slaat, hij zonder dat hij het zelf begrijpt, naar een vlieg die er niet is, zogenaamd, krachtens zijn principe, dat er geen God is.

God de Vader en onze schepping, tjonge!

En nu niet te hoeven vluchten naar de zon, de koningin van de hemel, of naar de maan, zoals de Egyptenaren, of naar Kamos of Baäl of Dagon, of wie dan ook. Maar die God die om Christus wil Zich heeft bekend gemaakt als de God en Vader van de Heere

CATECHISMUS ZONDAG 8

Jezus Christus, van het Woord dat vlees geworden is.

Nu ja, bij alle verwarring, bij alle niet-begrijpen, bij alle waaroms, het blijft de belijdenis van de kerk, en het is belijdenis van het geloof: Wij zijn geschapen door God de Vader. Hij is Initiatief geweest.

Vervolgens van God de Zoon en onze verlossing.

Ja, maar laten we dan ook bedenken dat die schepping ook door de Zoon is en ook door de Heilige Geest. Zo sterk, dat de Zoon haast de Schepper genoemd wordt. Maar de lijn van de Godsopenbaring is deze: de Vader heeft alle dingen door HEM gemaakt.

Je zit wel eens te denken, maar je mag alles niet zeggen natuurlijk, want onze gedachten moeten beheerst worden eigenlijk door het Woord van God. Maar je zegt: Hij, de Zoon, wordt genoemd het Woord dat vlees geworden is. Woord is weer een uitdrukking van gedachte. Toch is Hij geen gedachte, Hij is een werkelijk Persoon. Maar ik geef even een paar dingen voor onze gedachten.

De Vader..... Ja, laat ik het nu zo eens zeggen: De Vader die kan zo spreken dat het knettert en dondert, en dat alles in elkaar zakt en krimpt. En dat de sterren van de lucht vallen, enzovoorts, enzovoorts. En dat wij stikken in de zwavel en in de pek bij wijze van spreken. Nee, dat kan niet echt, bij wijze van spreken, maar zo kan de Vader spreken in stormen en onweders, in alles. Maar Hij heeft het niet gewild. Hij heeft Zich geopenbaard op het hoogst in het Woord. Hij heeft wel Zich geopenbaard in stormen en in waterstromen, denk aan de zondvloed, toen Zijn rechtvaardig oordeel kwam. Maar toch, ten diepste, dat is de hoogste openbaring, heeft de Vader Zich geopenbaard in het WOORD. In dat eeuwig gegeneerde Woord, dat van de Vader uitgaat.

Misschien daarom dat een Spaans mysticus eens heeft gezegd: "God heeft maar één woord gesproken in de nooit begonnen eeuwigheid, dat is: CHRISTUS!

Maar het Woord anderzijds, is God Zelf. Hier houdt het verstand op, verder wil ik niet gaan, mag ik niet gaan. Maar voor degenen die toch nog een gedachte in hun hart hebben, wilde ik dit noemen: "Die Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien." Zo nauw is die eeuwige uitgang van de Zoon, die generatie van de Vader. Zoals, als het goed is, het woord de tekening is van mijn gedachten. Als het goed is hoor. Maar bij God is het goed. Zo is nu Christus Jezus het vlees geworden Woord wat de Vader van eeuwigheid, als het ware, als Zijn ademtocht heeft uitgeademd, dat is Zijn Christus.

Dat kan ook een grote troost zijn bijvoorbeeld als de duivel of ons verdorven verstand ons probeert in te prenten dat je wel de Heere Jezus hebt mogen leren kennen, maar de Vader.....? Wat kan dat een mens aanvallen: "Ken ik nu de Vader ook?" Wat kan het dan een uitnemende troost zijn als je dan het Woord mag ontvangen: Die Mij ziet, die ziet de Vader. Ik en de Vader zijn Eén. Ik spreek van Mijzelve niet. Ik ben het Woord van de Vader. Wat Ik bij Hem hoor en gezien heb, dat zeg Ik u. Hij komt uit het hart van de Vader. Door datzelfde Woord heeft God hemel en aarde geschapen, in den beginne en op Golgotha. De nieuwe hemel en de nieuwe aarde waarop gerechtigheid eeuwig wonen zal.

Maar dat eeuwige Woord, die Zoon van God, God uit God en Licht uit Licht, daarvan staat: en onze verlossing. Onze verlossing. Kun je nu begrijpen hoe nauw het luistert? Van GOD de Zoon en onze verlossing.

CATECHISMUS ZONDAG 8

Arius, in navolging veel andere sekten, in deze tijd de Jehovah's Getuigen bijvoorbeeld, de Unitarische kerk en noem maar op, die zeggen: Nee, niet van GOD de Zoon, maar gewoon van de Zoon. En als je daar nu eens over nadenkt, dan zeg je: dan is het een verloren iets. Ten diepste komt daar nu heel die strijd vandaan, misschien nog wel van de Arminianen, die allemaal in de mens wat zoeken, en allemaal in de mens wat leggen. Die semi-Pelagianen, die zeggen: ja, de mens is wel verdorven, maar....., hij is niet zo verdorven dat hij niet goed KAN. Hij KAN met behulp van Gods genade, en met de Heilige KAN die toch nog heel wat doen. Dat is het Roomse standpunt, het semi-, het half-Pelagianisme. Men gelooft dus nog wel aan erfzonde, maar die erfschuld die wordt met de doop afgewassen, en de erfsmet daar kun je tegenop. Je hebt wel genade nodig, maar je.....

Kun je begrijpen - en dat zou ik graag over willen brengen, want dan zie je het belang van deze dingen - dat hier alles uit voort komt?

Ga je die MENS er weer tussen schuiven met zijn keus, dan heb je ook GOD niet nodig in de diepste zin van het woord.

Dan kun je met een MENS volstaan, een voortreffelijk mens weliswaar, het begin van de schepping Gods, Jezus Christus. Ons tot een Voorbeeld en tot een Leraar gegeven.

Daar HEB je dan genoeg aan. En dan heb je ook wel wat aan de heiligen die een stuk beter geweest zijn dan jij. Dan kun je ook nog wat betalen. De Roomsen weten natuurlijk net zo goed als wij dat je met de betaling God niet aan je kant kunt krijgen. Je moet niet meer denken dat die mensen denken: Nou, ik betaal een rijksdaalder en dan is alles in orde. Nee, dat geld betaalde je tot kwijtschelding van de tijdelijke straf die boven je hoofd hing, als je berouw had. Je moest eigenlijk wel berouw hebben. En dat offer in de vorm van.....

Maar voel je het menselijke er in?

Dan IS het toch ook niet meer NODIG dat Jezus Christus de Zoon van God is?

Dan kom je toch tot al zulke gekke ideeën.

Dan kom je toch tot al die, wat je in de hedendaagse godsdienst tegenkomt, en heus ik wil niet over-kritisch zijn, maar het is toch zo gevaarlijk weet je wel. Dat men zo het Evangelie, God in Christus als zo'n consumptie-artikel aan de mensen voorstelt. Je hebt maar 'ja', je hebt maar te kiezen, je kiest, of er maakt zich een soort enthousiasme meester, maar het is weer de MENS. WEER DE MENS!

Maar als je nu in de hel ligt, laten we het nu zo eens zeggen, wie haalt je er dan uit? Als je nu écht verloren bent, en je gelooft het Woord van God, dat wij dood zijn in de misdaden en de zonden, heb je dan wat aan Mozes of aan Elia of aan Maria de moeder des Heeren, of aan een voortreffelijke Leraar die tweeduizend jaar geleden gekomen is op een wonderlijke manier.

Heb je daar wat aan?

Nee, dan zou Jezus Christus een bedrieger kunnen zijn. Die ons een beetje moed inpraat, zoals een verpleegster die zegt: nou, och, misschien is het morgen wel wat beter met je, maar ze weet dat je vannacht je adem uitblaast. Dan ligt op dat vlak Jezus Christus.

Maar nu, nu weten wij, Hij is mijn Heere en mijn God. God heeft Zich met de verlossing genoemd: Gij zult Zijn Naam heten Wonderlijk, Raad, sterke God, zelfs Vader der eeuwigheid, Vredevorst.

CATECHISMUS ZONDAG 8

Dat vind ik zo gevaarlijk, want de mensen doen alsof het zo lekker is dat Evangelie, weet je wel, in de manier van voorstellen, van: Kom, laten we elkaar.....

Maar het is juist helemaal niet goed, het is geen echte troost.

Het is een stukje extase. Maar het is niet de waarachtige..... echt, je hebt er niets aan. Je hebt er in principe niets aan. Je hebt alleen maar wat aan wat God gedaan heeft en wat God doet. En dat de Heere zegt: Ik help jou. Ik zal jou, vijand, dwarsligger, Ik zal je verzoenen in de dood van Mijn Zoon, maar Ik zal ook zorgen dat je dat gelooft.

Dat God, Gód is.

En dat Jezus Christus Gód is.

En dat de Heilige Geest Gód is.

En dat we alleen op deze wijze, naar Gods bestel - want dat hebben wij niet uitgedacht - zalig zullen worden. Anders niet!

Ik zou de neiging hebben om te zeggen, nou, dan zoek ik het zelf wel uit hoor, als jullie zeggen dat Jezus Christus..... Ja, dat kan toch ook een goed mens geweest zijn. Dat is op het ogenblik in de kerken ook al gaande, al jaren. En het was trouwens al in het begin gaande. Dan zou ik zeggen: Nou ja, hoor eens, dat zoek ik dan zelf wel uit, dat zoek ik dan zelf wel uit. Dan lees ik alle boeken die er bestaan over belangrijke mensen en dan zal ik zelf wel een keus maken wie mij het meeste aanspreekt. Waar ik het meeste van leren kan en die mij het meeste motiveert en activeert om een bepaald leven te leiden.

Maar daar gaat het niet om.

Het gaat om de levende God die Zich in het Woord openbaart en verklaart, daarom.

Ach, ik hoop dat het niet al te leerstellig overkwam, en ik had graag er nog wat meer van gezegd, misschien komen we er nog een keer op terug. Maar ik hoop dat dit al iets mag vormen van, en onze aandacht trekken: De Drieëenige God heeft Zich met ons bemoeid.

Niet alleen in de schepping, maar vandaag ook was het de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, in het teken van de heilige doop.

'Aanbidt de Vader in het Woord.
Aanbidt de Zoon, aan 't kruis doorboord,
aanbidt de Geest uit Beiden.
Van Zijn gemeenschap, Zijn gena,
Zijn liefde' en trouw, hallelujah,
zal ons geen schepsel scheiden.'

AMEN